

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 546/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 23 Er 475/2010 z 11. mája 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2015 doručená sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 23 Er 475/2010 z 11. mája 2015. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 28. júla 2015.

Zo sťažnosti vyplýva, že v exekučnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 23 Er 475/2010 je sťažovateľka v postavení oprávnenej a v postavení povinného bolo Mestské kultúrne stredisko [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinný“).

Na návrh sťažovateľky uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 475/2010-201 z 31. októbra 2014 (vydaným vyššou súdnou úradníčkou) bola pripustená zmena v osobe súdneho exekútora a okrem toho bola pripustená zmena účastníka na strane povinného tak, že namiesto povinného vstúpilo do konania mesto [REDAKOVANÉ] ako nový povinný (ďalej len „zriaďovateľ“).

Na základe odvolania povinného uznesením sudcu okresného súdu č. k. 23 Er 475/2010-226 z 11. mája 2015 bola prvým výrokom pripustená zmena v osobe súdneho exekútora a druhým výrokom sa nepripustila zmena účastníka na strane povinného. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 29. mája 2015.

Podľa právneho názoru sťažovateľky druhým výrokom uznesenia došlo k porušeniu označených základných práv podľa ústavy a listiny.

Uznesením Mestského zastupiteľstva mesta [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zastupiteľstvo“) sp. zn. 253/2013-MsZ z 11. decembra 2013 došlo k zrušeniu povinného, pričom obsahom uznesenia je aj prechod jeho práv a povinností, a to pohľadávok podľa účtovnej evidencie ku dňu zániku povinného, ako aj záväzkov vyplývajúcich z účtovnej závierky ku dňu zániku povinného s tým, že práva a záväzky prešli na Kultúrne centrum a múzeum Andreja Sládkoviča v [REDAKOVANÉ] (ďalej len „kultúrne centrum“).

Sťažovateľka ďalej uviedla, že v čase prijatia uznesenia o zrušení povinného prebiehalo v prospech sťažovateľky voči povinnému už spomínané exekučné konanie. Preto povinný a rovnako aj jeho zriaďovateľ mali nepochybne vedomosť o judikovanom záväzku povinného voči sťažovateľke, ktorého vymoženie bolo predmetom exekúcie.

V zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) ak k zániku rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie dochádza rozdelením, zlúčením alebo splnutím, zriaďovateľ určí v rozhodnutí termín, vecné a finančné vymedzenie majetku vrátane súvisiacich práv a záväzkov, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu, ktorým môže byť len rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia. Ak rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zaniká zrušením bez právneho nástupcu, práva a povinnosti prechádzajú dňom bezprostredne nasledujúcim po dni zrušenia na zriaďovateľa, ak osobitný zákon neustanoví inak.

Uvedené podľa sťažovateľky znamená, že v prípade, ak dôjde k zániku príspevkovej alebo rozpočtovej organizácie rozdelením, zlúčením alebo splnutím, dáva zákon zriaďovateľovi týchto organizácií právomoc rozhodnúť, ktoré konkrétne záväzky prejdú na právneho nástupcu týchto organizácií. Dôsledkom prijatia uznesenia o zrušení povinného bol jeho zánik (strata jeho subjektivity). V uznesení o zrušení povinného zriaďovateľ v rámci svojej právomoci vyplývajúcej z citovaného ustanovenia § 21 ods. 13 zákona o rozpočtových pravidlách určil a špecifikoval záväzky, ktoré prechádzajú z povinného na kultúrne centrum. Tieto záväzky boli špecifikované tak, že vyplývali z účtovnej závierky ku dňu zániku povinného, pričom boli uvedené v prílohe č. 2 uznesenia o zrušení povinného. Záväzok povinného voči sťažovateľke, ktorého vymoženie je predmetom exekúcie, však z účtovnej závierky povinného pre rok 2013 nevyplýva a nie je uvedený ani v prílohe č. 2 uznesenia o zrušení povinného.

S poukazom na uvedené skutočnosti predmetný záväzok podľa sťažovateľky prešiel z povinného na zriaďovateľa. Inými slovami, záväzok povinného tvoriaci predmet exekúcie neprešiel na kultúrne centrum.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd bez zohľadnenia skutkového stavu pristúpil k striktnému formalistickému výkladu ustanovenia § 21 ods. 13 zákona o rozpočtových pravidlách, pričom tým poprel jeho elementárny účel a zmysel. Účelom a zmyslom tohto ustanovenia je nepochybne *inter alia* ochrana veriteľov zanikajúcej rozpočtovej alebo

príspevkovej organizácie. Z logického výkladu tohto ustanovenia vyplývajú z pohľadu veriteľa podľa sťažovateľky dve možné situácie.

Prvou situáciou je, keď rozpočtová alebo príspevková organizácia zanikne a zriaďovateľ vymedzí v rámci rozhodnutia o zrušení organizácie záväzky, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu. V tomto prípade je zrejmé, že veriteľ má v ďalšom právo vymáhať svoju judikovanú pohľadávku u právneho nástupcu zaniknutej rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie. Treba však povedať, že v danom prípade takáto situácia nenastala, keďže v rámci uznesenia o zrušení povinného nebol žiadnym spôsobom vymedzený nijaký záväzok voči sťažovateľke, hoci išlo o záväzok judikovaný.

Druhou situáciou je, keď rozpočtová alebo príspevková organizácia zanikne a zriaďovateľ nevymedzí v uznesení o zrušení organizácie záväzky, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu. V tomto prípade prechádzajú tieto záväzky na zriaďovateľa.

Podľa sťažovateľky je zrejmé, že nemôže nastať situácia, v ktorej jednak zriaďovateľ nevymedzí určitý konkrétny záväzok, ktorý prechádza na právneho nástupcu, a jednak sám nie je za splnenie tohto záväzku zodpovedný. Takýto nezákonný absurdný stav by znamenal, že zriaďovateľ by v rozhodnutí nevymedzil nikdy žiadny záväzok.

Pri výklade ustanovenia § 21 ods. 13 zákona o rozpočtových pravidlách došlo podľa sťažovateľky v dôsledku prílišného formalizmu k absolútnemu popretiu zmyslu a účelu tohto ustanovenia. Ak by bolo toto ustanovenie vykladané tak, ako to urobil okresný súd, dochádzalo by k situácii, v ktorej by príspevková organizácia mohla na seba kumulovať záväzky donekonečna bez povinnosti plniť ich, resp. išlo by iba o formálnu povinnosť, ale záväzky by boli de facto nevykonateľné. Stačilo by totiž, aby zriaďovateľ zrušil príspevkovú organizáciu s ustanovením právneho nástupcu v podobe rozpočtovej organizácie, pri ktorej podľa zákona o rozpočtových pravidlách neexistuje rozpočtový, resp. sankčný mechanizmus. Takýto výklad by spôsoboval, že aj judikované pohľadávky by sa stali prakticky nevykonateľnými. Je nepredstaviteľné, aby zákonodarca, ktorý priznal určitej pohľadávke v rámci ním upraveného procesného postupu vykonateľnosť, by následne prijal

normu, ktorou by ju znehoval. Navyše podľa tohto výkladu by v uznesení o zrušení ani nemusel špecifikovať žiadne záväzky (napriek tomu, že mu takúto povinnosť zákon výslovne dáva), t. j. zákonnej povinnosti zriaďovateľa špecifikovať v uznesení o zrušení organizácie záväzky, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu, by chýbal akýkoľvek zmysel.

Sťažovateľka je toho názoru, že druhý výrok uznesenia okresného súdu je arbitrárny a ústavne neudržateľný, keďže nie je náležite odôvodnený a nespĺňa ani požiadavky kladené na spravodlivý súdny proces. Okresný súd aplikoval právnu normu v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti a spôsobom, ktorý popiera jej elementárny účel a zmysel. Spôsobil tým de facto absolútnu nevyožiteľnosť judikovanej pohľadávky.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Druhým výrokom Uznesenia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 23 Er/475/2010-226 zo dňa 11.05.2015 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu a vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle článkov 46 ods. 1 a 20 ods. 1 Ústavy SR, a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd .

2. Druhý výrok Uznesenia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 23Er/475/2010-226 zo dňa 11.05.2015 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ustanovenia § 31a Zákona o Ústavnom súde. Okresný súd Zvolen je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“

II.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 23 Er 475/2010-226 z 11. mája 2015 vyplýva, že sa pripustila zmena v osobe súdneho exekútora a nepripustila sa zmena účastníka na strane povinného. Okresný súd citoval okrem iného ustanovenie § 21 ods. 13 zákona o rozpočtových pravidlách, podľa ktorého ak k zániku rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie dochádza rozdelením, zlúčením alebo splynutím, zriaďovateľ určí v rozhodnutí termín, vecné a finančné vymedzenie majetku, vrátane súvisiacich práv

a záväzkov, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu, ktorým môže byť len rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia. Ak rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zaniká zrušením bez právneho nástupcu, práva a povinnosti prechádzajú dňom bezprostredne nasledujúcim po dni zrušenia na zriaďovateľa, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Podľa názoru okresného súdu treba mať za preukázané, že dňom 31. decembra 2013 došlo k zániku povinného jeho zlúčením s právnym nástupcom, čím po začatí exekučného konania nastali skutočnosti, na základe ktorých dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu na právneho nástupcu pôvodného povinného. Z výpisu z uznesenia zastupiteľstva z 11. decembra 2013 vyplýva, že zriaďovateľ zrušuje povinného zlúčením s právnym nástupcom (kultúrnym centrom) s účinnosťou od 1. januára 2014. Týmto dňom prechádzajú na kultúrne centrum ako na právneho nástupcu všetky práva a povinnosti zrušenej organizácie (povinného), pričom podľa názoru okresného súdu skutočnosť, či sa namietaná pohľadávka nachádzala v účtovnej evidencii a účtovnej uzávierke ku dňu zániku povinného, alebo nie, nemá za následok, že táto prechádza na zriaďovateľa povinného. V zmysle § 21 ods. 13 in fine zákona o rozpočtových pravidlách práva a povinnosti povinného prechádzajú na zriaďovateľa výlučne vtedy, ak príspevková organizácia zaniká zrušením bez právneho nástupcu. V tomto prípade však povinný nezanikol zrušením bez právneho nástupcu, ale k zrušeniu došlo zlúčením. Preto v zmysle zákona práva a povinnosti nemohli prejsť na zriaďovateľa. Potom aj otázka, či zriaďovateľ vychádzal zo správneho alebo nesprávneho účtovníctva povinného, je v tomto smere irelevantná. Zlúčením došlo k prechodu celého imania na nástupnícky subjekt a v takom prípade zákon neumožňuje prechod záväzkov na zriaďovateľa. Preto nebolo možné vyhovieť návrhu sťažovateľky na zmenu povinného, teda na pripustenie zmeny účastníka konania na strane povinného.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa  25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky . 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každy navrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každeho navrhu ústavný súd skúma, i dôvody uvedene v  25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na dalsie konanie. Podľa tohto ustanovená navrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, navrhy, ktoré nemajú náležitosti predpisane zákonom, neprípustné navrhy alebo navrhy podane niekým zjavne neoprávneným, navrhy podane oneskorene, ako aj navrhy zjavne neopodstatnené može ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Saznost treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti navrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený navrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnost porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnost ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na dalsie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa l. 124 ústavy je nezávislým sudnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovani tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani

právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je právny názor sťažovateľky, podľa ktorého treba ustanovenie § 21 ods. 13 zákona o rozpočtových pravidlách vykladať tak, že pri zrušení rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie rozdelením, zlúčením alebo splynutím je v právomoci zriaďovateľa rozhodnúť, ktoré práva a záväzky zrušenej organizácie prechádzajú na právneho nástupcu, pričom všetky ostatné práva a záväzky prechádzajú na zriaďovateľa.

Naproti tomu okresný súd vykladá uvedené ustanovenie tak, že všetky práva a záväzky zrušenej organizácie prechádzajú v uvedenom prípade na právneho nástupcu bez ohľadu na to, či sú, alebo nie sú uvedené v účtovnej evidencii a účtovnej závierke zrušenej organizácie. K prechodu práv a záväzkov na zriaďovateľa dochádza totiž podľa názoru okresného súdu iba vtedy, ak sa organizácia zrušuje bez právneho nástupcu.

Sťažovateľka označuje výklad citovaného ustanovenia zo strany okresného súdu za formalistický, avšak inak konkrétne nijako nevysvetľuje, prečo má byť zákonný text vykladaný tak, ako to tvrdí ona. Týmto výkladom dochádza podľa nej k absolútnemu popretiu zmyslu a účelu tohto ustanovenia.

Podľa názoru ústavného súdu treba výklad ustanovenia § 21 ods. 13 zákona o rozpočtových pravidlách zastávaný okresným súdom považovať za presvedčivo

zdôvodnený a ústavne konformný. Ide o doslovný výklad uvedeného ustanovenia. Výklad sťažovateľky, podľa ktorého zákonnú dispozíciu „*zriaďovateľ určí v rozhodnutí termín, vecné a finančné vymedzenie majetku, vrátane súvisiacich práv a záväzkov, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu, ktorý môže byť len rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia*“, treba chápať tak, že zriaďovateľ si môže vybrať, ktoré práva a záväzky určí v rozhodnutí za také, ktoré prechádzajú na právneho nástupcu, pričom ostatné práva a záväzky prejdú na zriaďovateľa, je nekonzistentný a nelogický, pretože záver o prechode ostatných práv a záväzkov na zriaďovateľa nemá oporu v zákone. Ako na to totiž správne poukazuje okresný súd, práva a záväzky prechádzajú na zriaďovateľa iba vtedy, ak organizácia zanikne bez právneho nástupcu. Výklad okresného súdu poskytuje podľa názoru ústavného súdu dostatočnú ochranu veriteľovi.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že v zmysle právneho názoru vysloveného okresným súdom sťažovateľke nič nebráni viesť exekúciu proti kultúrnemu centru.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2015